

Dzień Rodzicielstwa Zastępczego

Od 2006 roku w Polsce w dniu 30 maja obchodzony jest Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. Święto to ma na celu popularyzację ruchu rodzicielstwa zastępczego, tym samym poprawiając los dzieci odrzuconych i osieroconych. Doskonale wiemy, że rodzina, która prawidłowo wypełnia wszystkie swoje funkcje, jest dla małego człowieka zdecydowanie najlepszym środowiskiem dla rozwoju.

Jednakże często mają miejsce sytuacje, w których dziecko nie może wychowywać się w domu rodzinnym. W takim przypadku istnieje konieczność zapewnienia mu opieki i wychowania w rodzinie adopcyjnej lub w jednej z form pieczy zastępczej, tj. rodzinnej lub instytucjonalnej.

Z racji tego, że nie każde dziecko pozbawione opieki rodziny naturalnej może być adoptowane (ze względów rodzinnych, zdrowotnych czy też prawnych), powinny one w pierwszej kolejności posiadać szansę na wychowywanie w środowisku zastępczym, jak najbardziej zbliżonym do rodziny. Rodzina zastępcza powstaje na mocy orzeczenia sądu, ale w przeciwieństwie do adopcji, stanowi czasową formę opieki nad dzieckiem. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do pełnoletności.

Głównym celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych podopiecznego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza;

- spokrewniona; tworzą je wstępni i rodzeństwo dziecka,
 - niezawodowa; tworzą je osoby niespokrewnione z dzieckiem lub krewni nie będący wstępnymi i rodzeństwem nieletniego,
 - zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
2. Rodzinny dom dziecka.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej to:

- placówka opiekuńczo-wychowawcza,
- regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna,
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Niezależnie od formy pieczy zastępczej, chodzi o to, by zapewnić wychowankowi przygotowanie do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, wspierać go w pokonywaniu trudności życiowych wg zasad etycznych, uczyć nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Piecza zastępcza ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną, umożliwiającą powrót dziecka do rodziny biologicznej lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 14 maja br., na koniec 2019 roku w pieczy zastępczej przebywało 72,1 tys. dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziny naturalnej, w tym 55,4 tys. w pieczy rodzinnej oraz 16,7 tys. w pieczy instytucjonalnej. W porównaniu z 2018 r., liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej zwiększyła się o 0,4%.

W ramach rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonowało 36 006 rodzin zastępczych oraz 666 rodzinnych domów dziecka.

Coraz więcej powiatów korzysta z możliwości podnoszenia pensji dla rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka. Jak widać z danych GUS, ich liczba systematycznie rośnie, jednakże wciąż jest ich zbyt mało w stosunku do potrzeb.

Konieczne jest wspieranie idei rodzicielstwa zastępczego. Żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza nie jest w stanie zastąpić dziecku prawdziwego domu. W dobrze funkcjonującej rodzinie zastępczej wychowanek ma możliwość wzrastać w poczuciu bezpieczeństwa i zaufania. I wtedy mimo trudnej przeszłości, pojawia się szansa na zdrową, niezaburzoną przyszłość. Faktem jednak jest, że pełnienie funkcji rodziny zastępczej nie jest zadaniem łatwym. Wymaga bowiem ogromnego zaangażowania i poświęcenia. Wymaga także cierpliwości, konsekwencji i oczywiście nieustannych szkoleń. Ale niesie ze sobą wiele szczęśliwych momentów. Towarzystwo wychowankowi, obserwacja jak z każdym dniem radzi sobie coraz lepiej, ma coraz więcej motywacji do działania, daje sporo satysfakcji.

Uczucie spełnienia i radości, jakie wyływają z pomagania potrzebującym dzieciom, pozwala zapomnieć o trudach i smutkach. Pamiętajmy, że rodziny zastępcze nigdy nie są pozostawione same sobie. Mają wsparcie jednostek powiatowych zajmujących się pieczą zastępczą, psychologów oraz innych rodzin zastępczych, zrzeszonych w różnych stowarzyszeniach.

Zapotrzebowanie na rodziny zastępcze ciągle wzrasta. Dzień 30 maja właśnie po to ustanowiono Dniem Rodzicielstwa Zastępczego, aby zwiększać świadomość społeczeństwa w temacie pieczy zastępczej i tym samym pozyskiwać kandydatów do pełnienia tej ważnej funkcji.

Osoby zainteresowane rodzicielstwem zastępczym informujemy, że w Krakowie przy ul. Piłsudskiego 29 działa Zespół do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej MOPS: kontakt - tel. 12 422 29 94, e-mail: dz@mops.krakow.pl